בהעלותך ד

א. בנוגע פסח שני איז באַוואוסט דער ווארט פון רבי'[1]: „פסח שני ענינו איז — עס איז ניטאָ קיין „פאַרפאַלען", מען קען אַלע מאָל פאַריכטען. אפילו מי שהי' טמא, מי שהי' בדרך רחוקה. און אפילו „לכם"[2], אז דאָס איז געווען ברצונו, פונדעסטוועגען קען מען מתקן זיין".

דאָרף מען פאַרשטיין: הן אמת אז די ענינים וביאורים פון פנימיות התורה זיינען לפעמים לויט איין דיעה אין נגלה דתורה[3], אפילו ווען די הלכה איז ווי אַ צווייטע דיעה, וואָרום אלו ואלו דברי אלקים חיים[4] און מען דאָרף און מען מוז בענטשן ברכת התורה פאַר דעם לערנען דברי בית שמאי, כאָטש ב"ש במקום בית הלל אינה משנה*[4] —

אעפ"כ, איז דאָך יומתק יותר אויב עס איז אויך מתאים לויט די דיעה וואָס הלכה כמותה, ובפרט בעניננו, וואָס דער לשון איז אז דאָס איז „ענינו" (פון פסח שני).

ולכאורה: בשלמא לויט דער דיעה[5] אז פסח שני איז „תשלומין דראשון הוא", איז מובן וואָס מען זאָגט בנוגע פ"ש „ענינו איז — עס איז ניטאָ קיין פאַרפאַלען מען קען אַלע מאָל פאַריכטען . . מתקן זיין",

ועד"ז לויט דער דיעה[6] אז „תקנתא דראשון הוא", אז די תורה האָט געזאָגט ווי צו מתקן זיין (דורך מקריב זיין פסח שני) — אויב ער האָט ניט מקריב געווען דעם פסח ראשון במזיד.

אָבער לויט דעת רבי — וואָס אזוי איז אויך די הלכה[7] — אז פסח שני איז „רגל בפני עצמו הוא", און „אין השני תלוי בראשון אלא חיוב בעצמו כמו שאר הרגלים"[8],

ווי זאָגט מען לדיעה זו אז „ענינו איז — עס איז ניטאָ קיין פאַרפאַלען מען קען אַלע מאָל פאַריכטען"?

ב. גאָר בפשטות איז דאָס קיין קשיא ניט, וואָרום אפילו לדעת רבי אז „רגל בפני עצמו הוא" איז דער חיוב פון פ"ש דוקא דאָן ווען ער האָט ניט מקריב געווען בראשון (ביז אז איינער וואָס האָט מקריב געווען פסח בראשון טאָר ניט ברייגען אַ פ"ש). און נאָכמער — אפילו ווען ער האָט ניט מקריב געווען בראשון במזיד — „הרי זה מקריב בשני" און איז דעמאָלט פטור מן הכרת[9], קומט דאָך אויס אז אויך

1) היום יום ע' נג.

2) פרשתנו ט, יוד.

3) וכמו הביאור בלקו"ת (נצבים מה, סע"א) בענין שופר של ר"ה של יעל פשוט, שאין הלכה כן (טושו"ע ואדה"ז או"ח ר"ס תקפו).

4) עירובין יג, ב.

*) ברכות לו, רע"ב. וש"נ. וראה בארוכה לקוטי לוי"צ אגרות ע' רסו. לקו"ש חט"ו ע' 233.

5) דעת ר' נתן פסחים צג, א. וראה ביאור ג' הדיעות דלקמן בתשובות ר"א בן הרמב"ם (בס' ברכת אברהם סי' ד — נעתק בשינויים בכס"מ הל' ק"פ פ"ה הי"ב. וס' מעשה נסים סי' ז). וראה לעיל ע' 117 ואילך.

6) דר' חנינא בן עקביא.

7) רמב"ם רפ"ה מהל' ק"פ. ספה"מ מ"ע נז.

8) לשון הר"א בן הרמב"ם שם בס' ברכת אברהם.

9) שם ה"ב. וחזר בו ממש"כ בסהמ"צ שם דלרבי „אם הזיד בראשון והקריב בשני הוא חייב" — כמ"ש בתשובת הר"א בן הרמב"ם בס' מעשה נסים שם. וראה ביאור הרי"פ פערלא לספהמ"צ רס"ג מ"ע נז (רמ, א־ג. רמג, ד).

*) וכן מ"ש בפרש"י פסחים שם ד"ה תשלומין ד„חייב כרת על הראשון ואפילו עשה את השני" כתב באור חדש שם שזהו רק לדעת ר"נ ולא לדעת רבי. אבל בצל"ח שם שרש"י ס"ל כן גם אליבא דרבי. וראה ביאור הרי"פ שם. ואכ"מ.

לדעתו איז „ענינו (פון פסח שני) — עס איז ניטאָ קיין פאַרפאַלן".

און אַזוי איז דאָך געווען בפועל מלכתחילה — אַ חידוש ומצוה וואָס איז געגעבן געווארן צו פאַריכטן. כדי עס זאָל ניט זיין „נגרע" באַ די „טמאים לנפש אדם" איז געקומען דער ציווי ה'[10] „איש איש כי יהי' טמא לנפש או בדרך רחוקה לכם גו' בחודש השני בארבעה עשר יום בין הערבים יעשו אותו".

און דאָס וואָס לדעת רבי איז פ"ש „רגל בפני עצמו הוא"[11] איז (בעיקר) נוגע לגבי דעם וואָס „חייבין עליו (פסח שני בפני עצמו) כרת", „כיצד[12] מי ששגג או נאנס ולא הקריב בראשון אם הזיד ולא הקריב בשני חייב כרת"[13].

עס איז אַבער ניט פאַרשטאַנדיק: מטעם זה וואָס „רגל בפני עצמו הוא" האָלט דאָך רבי[14] (און אַזוי פסק'נט דער רמב"ם[15]) אַז אויך „גר שנתגייר בין שני פסחים וכן קטן שהגדיל בין שני פסחים חייב לעשות פסח שני", הייַנט ווי ערקלערט מען בנוגע לגר וקטן הנ"ל, אַז „ענינו (דפ"ש) איז — עס איז ניטאָ קיין פאַרפאַלן" — זיי זיינען דאָך נישט געווען מחוייב בפ"ר[16].

ג. בנוגע צו „קטן שהגדיל בין שני פסחים" וואָס „חייב לעשות פסח שני" (ווי איז אין דעם מודגש דער ענין אַז „עס איז ניטאָ קיין פאַרפאַלן") — יש לבאר (בדוחק עכ"פ): ווייבאַלד אַ קטן איז נמנה אויפן קרבן פסח, ביז אַז ס'איז דאָ אַ סברא אַז שה לבית אבות דאורייתא[17], און נאָכ־מער: דער רמב"ם[18] פסק'נט דאָך אַז „אם שחטו עליו — אויפן קטן — בראשון פטור (פון פסח שני)". זעט מען דאָך אַז ער האָט אַ שייכות צו דער מצות קרבן הפסח[19]. ובמילא איז אין פאַל ווען לא שחטו עליו בראשון, און הגדיל בין שני פסחים, איז דער „חייב לעשות פסח שני", אַ מעין פון תשלומין, „וענינו איז — עס איז ניטאָ קיין פאַרפאַלן" (פון פסח ראשון — וואָס אויב מ'וואָלט אויף אים מקריב געווען בראשון וואָלט ער געווען פטור מפ"ש).

אַבער בנוגע צו גר שנתגייר, וואָס ער האָט ניט געהאַט קיין שום שייכות צו פסח ראשון, איז וואָס איז שייך צו זאָגן באַ אים „עס איז ניטאָ קיין פאַרפאַלן"?

ד. וי"ל הביאור בזה: אַז אדרבא, דעת רבי אַז „רגל בפני עצמו הוא" ברייגט אַרויס מערער דעם ענין אַז — „עס איז ניטאָ קיין פאַרפאַלן", ווי לויט די דיעות אַז „תשלומין דראשון הוא" אַדער „תקנתא דראשון הוא":

---

10) פרשתנו שם, י־יא.

11) ראה שאלת ר"ד הבבלי בס' מעשה נסים שם. ביאור הרי"פ שם. ועוד.

12) רמב"ם שם סה"א וה"ב. וראה הערה 16.

13) משא"כ לדעת ר"נ ור"ח בן עקביא שם (צג, ב) ששגג בראשון והזיד בשני פטור.

14) פסחים שם, ע"א „במאי קמיפלגי", פרש"י שם ד"ה חייבין, וראה פרש"י שם סד"ה חייב כרת.

15) שם ה"ז.

16) להעיר שהרמב"ם שם לא כתב הא דגר שנתגייר וקטן שהגדיל חייבין בפ"ש — בהמשך להלכה א' ד„רגל בפ"ע הוא", כ"א כמה הלכות לאח"ז, וגם לא הזכירם בסהמ"צ שם כשמכריח דמצוה בפ"ע הוא.

ולהעיר ממאירי פסחים שם: פסח שני אינו תשלומין של ראשון אלא מצוה בפ"ע הוא . . מכל מקום מי שלא היתה עליו תורת חיוב בראשון אין בו חיוב שני כלל. ולשיטתנו מיהא גר שנתגייר בין שני פסחים או קטן שהגדיל אינן חייבין בפ"ש כלל.

אבל ראה רש"י פסחים שבהערה 14. ומלשונו שם בסד"ה חייב, משמע קצת דלדעת רבי גר הנ"ל שלא הקריב בשני חייב כרת. ואכ"מ.

17) ראה נדרים לו, א.

18) שם ה"ז.

19) ראה כס"מ שם, ובמפרשי הרמב"ם שם. צפע"נ הלכות נזירות פ"ב הי"ט (כ, א), וראה לקו"ש חי"ז ע' 238 (ס"ו), ובארוכה לקו"ש חכ"ו ע' 69 ואילך.

לויט די דיעות אז ס׳איז „תשלומין דראשון״ אדער „תקנתא דראשון״ איז דער (עיקר) זמן הקרבת הפסח בזמן פסח ראשון בי״ד ניסן, נאר מ׳קען „משלים״ אדער „מתקן״ זיין דעם חיוב וואס ער האט אויף זיך (פון פסח ראשון). די תורה האט אבער נישט געגעבן נאר א זמן פסח[20].

משא״כ לדעת רבי ודיוק לשונו „רגל בפני עצמו הוא״ האט די תורה געגעבן (נוסף אויף דעם זמן פון פסח ראשון אויך) א רגל — זמן בי״ד אייר אויף הקרבת הפסח. ווען ער איז מקריב דעם פסח בי״ד באייר איז עס (בהוספה צו משלים זיין דאס וואס ער האט פאר־פעלט (הקרבת הפסח ראשון[21]), אויך) בפני עצמו הקרבת הפסח•[21], י״ד אייר איז זמנו פון הקרבת הפסח, „מועדו״[22] פון פסח[23].

ד. ה.: לדעת רבי איז מען מחוייב בפ״ש ניט ווייל אויף אים איז געבליבן א חיוב קרבן פסח פון י״ד ניסן (ווי לויט דער דיעה אז ס׳איז תשלומין אדער תקנתא) נאר ווייל — י״ד באייר איז א זמן וואס איז אים מחייב להקריב ק״פ (אויב ער האט ניט מקריב געווען בי״ד ניסן).

[דאס וואס הקריב הפסח בראשון דארף ער נישט מקריב זיין בפסח שני, ווייל אויף יצי״מ איז נאר איין קרבן, כפשוט].

ובמילא איז דאס וואס „פ״ש ענינו איז — עס איז ניטא קיין פארפאלען״, איז די כוונה אין דעם נישט (נאר) אז „מען קען אלעמאל פאריכטן״ — א זאך וואס מ׳האט פארפעלט, איז ער איר ממלא בכללות, נאר[24] — ס׳ווערט אויפגעטאן

---

20) וכמפורש בפסחים שם (ע״ב) לדעת ר״נ „קרבן ה׳ לא הקריב במועדו בראשון״. אבל להעיר מדעת ר״ח בן עקביא שם. וראה מ״ש הר״ד הבבלי שם לדעתו: כי הוא סובר, כי הזמן הוא זמן אחד מדובק לענין חיוב עשי׳ כו׳ ע״ש.

משא״כ לדעת רבי — ראה לקמן בפנים.

21) עפ״ז מובן בפשטות מה שלדעת רבי דרגל בפ״ע הוא הקרבתו בשני פוטרתו מכרת שהזיד בראשון (כנ״ל ס״ב והערה 9), כי גם לדעתו הוא תשלומין לראשון כבפנים, אלא שהוא בשלימות יותר, כדלקמן.

•21) אלא שלדעת הרמב״ם בסהמ״צ (הנ״ל הערה 9) לרבי כשהזיד בראשון אין הקרבתו בשני פוטרתו מכרת, כי התורה נתנה הזמן דפ״ש בתור תשלומין, רק באם לא הפקיע א״ע, כמו מי שהי׳ טמא או בדרך רחוקה שאין עליו חיוב פסח (ראה צפע״נ שבהערה 33), או אפילו כשיש עליו חיוב אלא שנאנס באונס אחר, או ששגג, משא״כ כשהי׳ לו הזמן דפסח וכן החיוב פסח אלא שהזיד ולא הקריב, לא ניתן לו הזמן דפ״ש בתור תשלומין לפ״ר.

22) פסחים שם ס״א.

23) שזהו חילוק הלשון „רגל בפ״ע״ והלשון „מצות עשה בפני עצמו ודוחה את כו״ (שהביא הרמב״ם שם לפנ״ז), כי „מצות עשה בפ״ע״ מורה על החיוב גברא, ו„רגל בפ״ע״ על הזמן.

24) ואולי מרמזו בכפל הלשון: „מען קען אלעמאל פאריכטען אפילו מי שהי׳ טמא, מי שהי׳ בדרך רחוקה. און אפילו לכם דאס איז געווען ברצונו, פונדעסטוועגן קען מען מתקן זיין״. דלכאורה „פונדעסטוועגן . . מתקן זיין״ מיותר.

וי״ל שב׳ ענינים בזה: „עס איז ניטא קיין פארפאלען מען קען אלעמאל פאריכטען״, הכוונה לתשלומין מל׳ שלימות. והמשך הלשון מדובר בזה שהי׳ חסר• לו (וכפשטות הלשון „אפילו מי שהי׳ טמא כו׳ . . ברצונו״) שגם זה „קען מען מתקן זיין״.

•) ונקט מי שהי׳ טמא מי שהי׳ בדרך רחוקה המפורשים בקרא. ואף שבחסר לו יש אופנים למטה יותר כמו „מי ששגג או נאנס ולא הקריב בראשון״ (שאז „אם הזיד ולא הקריב בשני חייב כרת״), או יתירה מזו „אם הזיד ולא הקריב בראשון״ (שאז „אם לא הקריב בשני אע״פ ששגג הרי״ז חייב כרת״) — רמב״ם שם ה״ב, אי״צ לפרטם בפ״ע, כי כ״ז נכלל במש״כ „און אפילו לכם אז דאס איז געווען ברצונו״ והיינו שזדונו היתה בזה שהי׳ טמא כו׳, וכמבואר ברמב״ם שם ה״ד ד„הרי זה מזיד בראשון״.

אין אלע פרטים[25], די פעולה איז בשלימות[26].

ועפ"ז איז מובן אויך בנוגע צו „גר שנתגייר בין פ"ר לפ"ש און קטן שהגדיל בין שני פסחים", אז דאס וואס „חייבין לעשות פסח שני" (כאטש זיי האט נישט געפעלט עשיית הפסח ראשון, וויבאלד אבער ענינו איז ניט (נאר) אויף משלים זיין את החסר (בעבר), נאר צו טאן א חיוב וועלכער קומט איצט — בזמן י"ד אייר — בפ"ע[27]. האט דאס אויך א שייכות צו גר וקטן הנ"ל), ווייל אין דעם מצב וואס זיי שטייען בי"ד אייר זיינען זיי מחוייב במצות.

ה. ע"פ הנ"ל יש לומר אז אויך לדעת רבי איז פ"ש תשלומין. אין דעם לשון תשלומין זיינען דא צוויי פירושים: א) משלים זיין א חסרון, ב) שלימות — כאטש אז בלאו הכי פעלט גאר ניט אין דער זאך, קומט אבער צו שלימות אין דער זאך דורך דער הוספה.

וע"ד ווי מען געפינט ביים לשון „תמימה" בנוגע ל„שנה": די גמרא[28] זאגט אז „תמימה" איז „להביא את חודש העיבור", כאטש אז אויך אן דעם חודש העיבור ווערט זי אנגערופן שנה[29], עס פעלט ניט אין איר.

ועד"ז זאגט מען בעבודה בבית המקדש[30], אז עס איז דא אן עבודה שאינה תמה, אויב „יש אחרי עבודה", אזוי ווי „שחיטה וקבלה והולכה שיש אחרי' זריקה". [„עבודה תמה" איז אן „עבודה שהיא גומרת ומתממת את הדבר" — אזוי ווי זריקה והקטרה ניסוך המים כו'].

כאטש עס פעלט ניט אין דער עצם העבודה, זי איז געטאן געווארן כדבעי, ווערט זי אבער ניט אנגערופן עבודה תמה, ווייל יש אחרי' עבודה. און די עבודה שלאחרי' איז „גומרת ומתממת את הדבר", זי איז גומר ומשלים די עבודה הקודמת.

[וואס דעריבער איז בא די עבודות הקודמות, „אע"פ שהזרים מוזהרים שלא יתעסקו בעבודה מעבודת הקרבנות אין חייבין מיתה אלא על עבודה תמה"].

דאס איז אויך מעין פון די צוויי ענינים וואס מען געפינט בא צדקה[31]: „די מחסורו אתה מצווה עליו לפרנסו כו' אשר יחסר לו אפילו סוס לרכוב עליו ועבד לרוץ לפניו" און (מערער פאר דעם) — „לעשרו", כאטש אז דאס איז ניט קיין ענין וואס עס פעלט אים.

ו. ועפ"ז י"ל אז דאס וואס מ'זאגט אז „אין השני תשלומין לראשון אלא רגל בפ"ע"[32], מיינט ארויסברייגען אז דאס איז ניט אזא „תשלומין" וואס איז בכדי משלים זיין החסר נאר „רגל בפני עצמו" — די זאך ווערט אויפגעטאן בשלימות.

און אין דעם זין איז אויך בא גר שנתגייר דא דער ענין פון תשלומין, אז

---

25) ולהעיר ממשנ"ת בלקו"ש ח"ג (ע' 979 ואילך) בנוגע למילה, דלדעת הרמב"ם ותוס' גם כשמל אחר יום השמיני יש בזה הענין דמילה בזמנה. ע"ש.

26) התיקון ומילוי בקשתם „למה נגרע" הוא בשלימות, כי גם להם ניתן „רגל — זמן פסח".

27) להעיר מצפע"נ לרמב"ם בתחלתו (ב, טור ב' בסופו). ובהשמטות לשם (הפלאה נד, ב). ועוד.

28) ערכין לא, א.

29) ראה ר"ן נדרים סג, א. שו"ת נו"ב מהד"ק אה"ע ס"כ. וראה אוה"ת (יהל אור) להצ"צ לתהלים יט, ח (ס"ד, ה).

30) ראה בהבא לקמן יומא כד, א ובפרש"י שם ד"ה עבודה תמה (וראה זבחים קטו, ב).

31) כתובות סז, ב.

32) לשון הרמב"ם הל' ק"פ רפ"ה.

אע״פ אז פריער האָט ער ניט געטאָרט מקריב זיין[33], „איז ניטאָ קיין פאַרפאַלן״, ער פאַרלירט ניט די שלימות פון הקרבת הפסח.

ויומתק יותר ע״פ הדיוק הידוע פון חיד״א[34] בהלשון „גר שנתגייר״ — ניט „גוי שנתגייר״, ווי מ׳זאָגט „עבד שנשתחרר״, „קטן שהגדיל״ וכיו״ב — ווייל נאָך איידער ער האָט זיך מגייר געווען בפועל איז ער שוין אַ גר, ער האָט (זייענדיק אַ גוי) אַ ניצוץ פון אַ נשמה קדושה[35], נאָר בגלוי איז דאָס אַרויס־געקומען ווען ער האָט זיך מגייר געווען, קומט אויס אז אויך בפסח ראשון איז בא אים געווען אַ געוויסע שייכות צום פסח[36], און פסח שני איז תשלומין — מלשון שלימות, אין דער שייכות זיינע צו פסח ראשון.

ז. בעומק ובפנימיות יותר י״ל: ווי־באָלד אז ביידע פירושים זיינען אין דעם זעלבן וואָרט תשלומין, איז מובן אז אויך דער פירוש תשלומין מלשון שלימות, האָט אַ שייכות צום פירוש הפשוט פון תשלומין, אז מ׳איז ממלא און משלים את החסר.

די הסברה אין דעם איז: וויבאָלד עס קען צוקומען לגבי דעם פריערדיקן מצב, וועט אויך דאָס פאַרעכנט אַלס חסר. די שלימות וועט אַ גדר פון דער־גאַנצן וואָס עס האָט געקענט צוקומען.

ועי״ד ווי דאָס איז בגשמיות כנ״ל, אז בשעת מ׳גיט איינעם עשירות, איז לאחרי ווי ער האָט עס באַקומען און זיך צוגע־ווייגט דערצו, רעכנט עס זיך שוין ניט פאַר עשירות ודבר נוסף, נאָר אַ זאַך וואָס „יחסר לו״ כנ״ל, אפילו עבד לרוץ לפניו.

וי״ל אז ברוחניות (במחשבה בעבודת הנפש) איז כשם ווי דאָס איז לאחרי ווי מ׳באַקומט דעם „לעשרו״, בפועל, עד״ז איז דאָס אויך בשעת זיין מחשבה און שטרעבונג איז צו „עשירות״,

וויבאָלד אז במקום שרצונו של אדם שם הוא נמצא[37], וועט שוין די עשירות און שלימות פאַררעכנט ביי אים ווי „יחסר לו״. און ווען ער באַקומט די עשירות וועט דאָס ביי אים אַן ענין פון תשלומין דהחסר, ממלא את החסר לו.

וכלפי שמיא גליא, אז שוין פריער איז בא אים „חמישים איש רצים לפניו״ וכו׳ אַן ענין וואָס יחסר לו, אַבער למטה, בגשמיות איז „אין לדיין אלא מה שעיניו רואות״[38], למטה און בהלכה לפועל, ווען וועט נתגלה אז דאָס איז יחסר לו — דוקא לאחרי ווי ער האָט באַקומען די עשירות ונתרגל בזה.

ח. ובנוגע לגר שנתגייר בין פ״ר ופ״ש — וויבאָלד אז אויך איידער ער האָט זיך מגייר געווען בפועל איז ער שוין פון פריער אַ גר, כנ״ל, ער האָט אין זיך (נאָך זייענדיק אַ גוי) אַ ניצוץ פון אַ נשמה קדושה, איז כאָטש אז בגלוי איז דאָס אַרויסגעקומען ווען ער האָט זיך מגייר געווען, דעמאָלט וועט אַבער נתגלה אז אויך למפרע האָט ער (מצד

33) להעיר מצפע״נ הפלאה שם לגבי מי שהי׳ בדרך רחוקה „דהוי כמו מי שאינו בגדר עשיית הפסח״, ע״ש.

34) מדבר קדמות מערכת ג׳ אות ג.

35) ראה תשובות מהר״ם מרוטנבורג (הובא בספר תשובות בעלי התוס׳ מכת״י (ניו יארק תשי״ד — ע׳ רפו, סי״ט)).

36) להעיר מרמב״ן ואוה״ח פרשתנו ט, יד.

37) ראה כש״ט הוספות סי׳ לח, וש״נ.

38) ב״ב קלא, ר״ע״א. וש״נ.

הנשמה) געהאַט אַ שייכות צו מצות התורה[39].

ובמילא קומט אויס אַז נישט נאָר איז ער מוסיף שלימות דורך הקרבת הפסח שני, נאָר דאָס איז אויך משלים את החסר, ווייל מצד הנשמה האָט אים „געפעלט" אין הקרבת הפסח בפסח הראשון.

ט. די הוראה פון דעם לכל אחד ואחד בעבודתו ית' — אויף וויפל עס דאַרף זיין די התעסקות אין הפצת התורה והיהדות, ובפרט בהפצת המעינות.

ער קען דאָך טראַכטן בא זיך: די ארבעט איז טאַקע זייער חשוב, אבער דאָס איז בלויז אַ הידור מצוה, ס'איז אַ שלימות וואָס וועט אים צוקומען ווען ער וועט עס טאָן, וואָס איז אבער דער הכרח אין דעם און וואָס איז אַזוי די אייליניש?

זאָגט מען אויף דעם, אַז אַן ענין וואָס ער מיינט אַז עס איז בלויז אַ שלימות, קען גאָר זיין אַז באמת איז דאָס בא אים תשלום החסר, אין דעם וואָס איז מוכרח צו זיין עבודה ושרש נשמתו.

ווי די תורה פון בעש"ט[40]: הקב"ה שיקט אַראָפּ אַ נשמה אויף דער וועלט און לעבט זיבעציק אַדער אכציק יאָר וואָס דער תכלית הכוונה פון דער שליחות איז צו טאָן אַ אידן אַ טובה אין גשמיות בכלל און רוחניות בפרט.

קען זיין, אַז אָט די טובה וואָס ער דאַרף טאָן צו דעם אידן אין דעם טאָג איז דער תכלית פון זיין נשמה'ס אַראָפּ־קומען אויף דער וועלט, און אויב ח"ו ער פאַרפעלט דאָס, האָט ער ניט נאָר פאַרפעלט אַ שלימות, נאָר — דעם עיקר תכלית יריד נשמתו.

און וויבאַלד אַז אין אתנו יודע עד מה, מען ווייס ניט וועלכע פעולה איז די צוליב וועלכער זיין נשמה איז אַראָפּ־געקומען למטה, דאַרף זיין די התעסקות בהפצת היהדות באופן דחטוף ואכול חטוף ושתי[41], וויבאַלד אַז בא לידו.

און דורך דעם איז מען זוכה צו דער גאולה האמיתית והשלימה — אין די ביידע טייטשן פון „שלימה": עס וועלן נשלם אַלע חסרונות פון זמן הגלות, און עס וועט אויך צוקומען שלימות אין וועלט נאָך העכער ווי וועלט איז געווען לפני חטא עץ הדעת (אלה תולדות השמים וארץ דעולם על מילואו נברא[42] — אלה תולדות פרץ מלא[43],

ובלשון הרמב"ם[44]: „ובאותו הזמן לא יהי' שם לא רעב ולא מלחמה ולא קנאה ותחרות (שלימות — שלא יהי' ענין דחסרון) שהטובה תהי' מושפעת הרבה כו' ולא יהי' עסק כל העולם אלא לדעת את ה' בלבד" (שלימות — ממש)

בקרוב ממש, בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו ממש.

(משיחת פסח שני תש"מ)

---

39) ראה מדבר קדמות שם דזה שאמר גר שנתגייר להורות דבמעמד הר סיני שקבלנו התורה שם נמצא נפש הגר הזה.

40) לקו"ד ח"ג ע' 1126. סה"ש תש"ה ע' 67. היום יום ע' נא.

41) ראה מבוא לקונטרס ומעין ע' 22.

42) ראה ב"ר פי"ד, ז. פי"ג, ג. ושם דהי' העולם חסר עד שבא שבת (ב"ר ספ"י).

43) ב"ר פי"ב, ו.

44) סוף הל' מלכים.